

# Η γυναίκα στον Χριστιανισμό και στην Ορθοδοξία

**“Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι;”.**

(Κατὰ Ἰωάννην, 2:4)



Αναρωτιόμαστε άραγε, γιατί ο προσδιορισμός “γυναίκα” σε αντιδιαστολή με τον Ιησού την στιγμή που οι χριστιανοί μιλάνε για αναβάθμιση της γυναίκας και ισότητα από τον Χριστιανισμό; Πώς απαξιώνεται ο συνομιλητής και μάλιστα ειδικά από το φύλο του, αν υποτίθεται ότι βλέπει την γυναίκα ίση με τον άνδρα;

## Εισαγωγή

Εδώ θα δούμε το καυτό θέμα “Χριστιανισμός” και μάλιστα “Ορθοδοξία και γυναίκα”.

Αν ψάξετε κάτι σχετικό σε κάποια χριστιανική ιστοσελίδα, θα διαπιστώσετε ότι η βασική επωδός όλων, είναι ότι *“ο Χριστιανισμός εξύψωσε την γυναίκα από τον ειδωλολατρικό βούρκο στον οποίο βρισκόταν πριν από αυτόν”*, και ότι ο Χριστός *“ευλόγησε τον γάμο, η δε Εκκλησία τον έκανε μυστήριο”*. Το πρώτο έχει αναιρεθεί από την ιστορική έρευνα· η θέση της γυναίκας δεν άλλαξε, άλλα χειροτέρεψε κάτω από τις οδηγίες των Πατέρων της Εκκλησίας. Μπορεί στην Ανατολή η γυναίκα να ήταν αντικείμενο διαιώνισης ή και αγοραπωλησίας μόνο (οι πλέον γνωστές γυναίκες στην Παλαιά Διαθήκη ήταν αυτές που ήσαν ή συμπεριφερόντουσαν σαν πόρνες), αλλά στο Αιγαίο, εκεί που ανθούσε η “πόλις”, οι γυναίκες είχαν πολύ καλύτερη αντιμετώπιση, αν όχι ισότητας ως πολίτες (αυτοί που αποφασίζουν δηλαδή για τα κοινά), πάντως η θέση τους δεν ήταν σε κανένα βούρκο και επηρεαζόταν μόνο από την κυρίαρχη ιδεολογία της κάθε πόλης που ζούσαν, βελτιώθηκε δε περαιτέρω στην ελληνιστική εποχή. Αντίθετα μετά την ολοκληρωτική επιβολή του Χριστιανισμού, επικράτησε ο Μεσαίωνας που στην

Ανατολή ειδικά, είναι ζήτημα αν έχει φύγει. Η πραγματική ισότητα της γυναίκας ξεκίνησε από την “αιρετική” Δύση, αφού μεσολάβησαν η Αναγέννηση και ο “επάρατος” (για τους χριστιανούς) Διαφωτισμός .

### **Θέση της γυναίκας στην ελληνική αρχαιότητα**

Ξέρουμε ήδη ονόματα γυναικών που ασχολήθηκαν με την ιεροσύνη, την φιλοσοφία, την επιστήμη, την ποίηση, την διδασκαλία, την εργασία γενικότερα πέρα από την ύφανση (την κύρια γυναικεία εργασία), την ζωγραφική, την μουσική, την θεραπευτική, την ιατρική, την συμμετοχή σε χορευτικούς θιάσους γυναικών, σε χορηγίες, σε αξιώματα, την συμμετοχή και διοργάνωση θρησκευτικών εορτών και λατρειών (όπως τα Θεσμοφόρια), και τέλος εκτός των Αθηναίων (που ήταν ειδική περίπτωση) είχαν και κληρονομούσαν περιουσία, ή υπερασπιζόντουσαν οι ίδιες τα συμφέροντά τους. Στην ελληνιστική εποχή (εποχή των βασιλείων), έχουμε, σταδιακή συμμετοχή των γυναικών στην εκπαίδευση (κάτι που στην Σπάρτη γινόταν ήδη από την αρχαϊκή εποχή) και συμμετοχή επίσης στην διακυβέρνηση αυτοκρατοριών, από τρεις βασίλισσες του οίκου των Σελευκιδών, μία της Ηπείρου και δύο του Πόντου. Το σχετικό άρθρο “Η θέση της γυναίκας στην Αθήνα και στη Σπάρτη” περιλαμβάνει όλες τις πληροφορίες για να σχηματίσουμε μια εικόνα για την ζωή των γυναικών και την θέση τους σε δύο τέτοιες ακραίες πόλεις της ελληνικής αρχαιότητας και στα σχόλια υπάρχουν επίσης πληροφορίες από νομοθεσίες που την αφορούν για την αρχαία Γόρτυνα και Αλίαρτο.

### **Χριστιανικά κείμενα περί “ισότητας” της γυναίκας**

Για την Παλαιά Διαθήκη, είναι γνωστόν ότι ο τότε θεός των Εβραίων και τώρα ένας από τους θεούς των χριστιανών, έκανε διακρίσεις, αν και σε μερικά σημεία τα πράγματα είναι καλύτερα από τον Χριστιανισμό. Όπως και να έχει, ο Ιεχωβάς πρώτα δημιούργησε τον άνδρα και από αυτόν την γυναίκα (Γένεσις, 2:20-24). Ενώ επίσης ο άνδρας αναφέρεται ως άνθρωπος, η γυναίκα...όχι (Αριθμοί, 25:8).

Ας δούμε μερικές νεώτερες χριστιανικές ρήσεις, γιατί υποτίθεται με την εμφάνιση του Ιησού επήλθε λένε οι χριστιανοί νεοαπολογητές “ισότητα”:

*ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ’ ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν.*

Αναφέρεται στη Γένεση (1:27). Εδώ δεν αναφέρεται σε ισότητα, αλλά ισότητα αρχής που και αυτή είναι λάθος. Όλοι ξέρουμε ότι ο Ιεχωβάς πρώτα έκανε τον άνδρα και μετά από το πλευρό του άνδρα την γυναίκα, για να έχει κάποιον για «βοηθό» (2:18) αλλά ας προχωρήσουμε...

*ἄγουσι δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι γυναῖκα ἐπὶ μοιχείᾳ κατειλημμένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατείληπται ἐπ’ αὐτοφώρῳ μοιχευομένη· καὶ ἐν τῷ νόμῳ ἡμῶν Μωϋσῆς ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθάζειν. σὺ οὖν τί λέγεις; τοῦτο δὲ εἶπον ἐκπειράζοντες αὐτόν, ἵνα σχῶσι κατηγορίαν κατ’ αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν, ἀνέκυψε καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος βαλέτω λίθον ἐπ’ αὐτὴν. καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν.*

*(Κατὰ Ἰωάννην, 8:3-11)*

Περιέργως πως, το παραπάνω χωρίον του “σκεπτικού” Ιησού, θεωρείται από κάποιους θεολόγους σαν το κείμενο με το οποίο ο Ιησούς εξυψώνει την γυναίκα. Δεν μπορώ να καταλάβω κάτι το οποίο οδηγεί σε αυτό το συμπέρασμα. Το μόνο που κάνει, είναι ότι για το θέμα της μοιχείας αγνοεί τον Μωσαϊκό Νόμο, αν και υπάρχουν άλλα χωρία που γενικά τον δέχεται. Βέβαια η αγνόηση του Μωσαϊκού Νόμου, είναι ανά περίπτωση, για δε την μοιχεία έχει ήδη πει ότι πέρα από τη σωματική είναι και η νοητική -αλίμονο τι σκέφτεσαι δηλαδή.

Αντιθέτως, η φερόμενη απάντηση του Ιησού στην μάνα του (“τί κοινό υπάρχει ανάμεσα σ’ εμένα και σ’ εσένα γυναίκα;”) που αναφέρθηκε ήδη στην πρώτη γραμμή, δείχνει πλήρη απαξίωση, όχι τόσο στο τι ειπώθηκε ή την σχέση μαζί της αλλά σε αυτή την γυναικεία της ιδιότητα.

Ένα άλλο “επιχείρημα” που χρησιμοποιούν, είναι ότι ο Χριστιανισμός βλέπει ίση την γυναίκα, γιατί ο Ιησούς είπε ότι “στα μάτια του Θεού όλοι είμαστε ίσοι”. Αυτό είναι μια ωραία και ανέξοδη ευχή, μόνο που αναφέρεται σε κάτι καθαρά ιδεολογητικό και κάτι που δεν έχει καμιά επίπτωση ή χρησιμότητα στην πραγματική κοινωνία και όπως θα δούμε μάλιστα, συμβαίνει το τελείως αντίθετο, τόσο στο δόγμα όσο και στην χριστιανική πράξη...

*Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε ὡς τῷ Κυρίῳ, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐστὶ κεφαλὴ τῆς γυναικὸς, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸς ἐστὶ σωτὴρ τοῦ σώματος. ἀλλ' ὡσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί. οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν (...) πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἓνα ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, **ἢ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.***

(Προς Εφεσίους, 5:22-33)

Εδώ γίνεται ένας κλασικός, για τους χριστιανούς, παραλληλισμός: Η σχέση γυναίκας-άνδρα είναι σαν την σχέση Εκκλησίας-Χριστού. Δηλαδή ανθρώπου (δούλου του Θεού) προς τον Θεό-αφέντη-κριτή που τον αγαπά όμως. Τον αγαπά μέχρι φυσικά να τον κρίνει, όπου βέβαια εκεί αν δεν περάσει τα κριτήρια αγάπης που αυτός του έχει θέσει, θα τον στείλει εκεί που “*ακούγονται τριγμοὶ οδόντων*”, εν ολίγοις “*αγάπα με ἢ χάθηκες*”. Η σχέση αυτή έχει ενδιαφέρον, γιατί από μόνη της καταργεί την ισότητα· ο άνθρωπος είναι, σύμφωνα με αυτή τη λογική, ἄβουλος και ανίκανος να αντιδράσει στον εκβιασμό· το μόνο που έχει να κάνει είναι να υποταχθεί στον αφέντη, ειδάλλως (αν εκφράσει την περίφημη “ελεύθερη βούληση” και τον αγνοήσει), τον περιμένει τιμωρία. Όσο δεν υπάρχει ισότητα στη θέση του ανθρώπου με τον θεό του για τους χριστιανούς, τόσο δεν υπάρχει ισότητα γυναίκας και άνδρα συμπερασματικά με όσα λένε τα κείμενά τους.

Εδώ αξίζει να δούμε και τις ωραίες δικαιολογίες στο “**ἢ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα**” των χριστιανών. Υπάρχει μια ενδιαφέρουσα για τους χριστιανούς, που συνηθίζουν τα διπλά μηνύματα, προσπάθεια από ρητορικής άποψης, ο φόβος να γίνει...αγάπη (ναι, σωστά διαβάζετε). Λένε: “*Ὁ ἱερός φόβος εἶνε ὁ φόβος ὁ πρὸς τὸν Θεόν, ὁ φόβος ὁ πρὸς τοὺς γονεῖς, ὁ φόβος ὁ πρὸς τὸν σύζυγον καὶ ὁ φόβος πρὸς τοὺς θεῖους καὶ ἀνθρώπινους νόμους, καὶ πηγάζει ἐκ τῆς ἀγάπης*”. Το θέμα είναι ότι το κείμενο μιλάει μόνο για την γυναίκα. Αυτή οφείλει να “φοβῆται” δηλαδή ἢ να φοβάται ἢ να “αγαπά”, όπως θέλουν οι χριστιανοί που διαστρεβλώνουν την γλώσσα κατά το δοκούν για να τους βγει το νόημα που θέλουν, όχι πάντως ο υποτιθέμενα “ίσος” της άνδρας. Και τούτο το ξεκαθαρίζει καλύτερα ο Παύλος:

*οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ*

διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους.

(Προς Κορινθίους Α', 11:8-10)

Εδώ ο όρος “εξουσία” έχει και κυριολεκτική, αλλά και μεταφορική ερμηνεία ως το μανδήλι (η χριστιανική lite μπούργκα). Χωρίς μπούργκα θα σκανδαλιστούν οι ἄγγελοι. Φυσικά και εδώ τονίζεται ότι μόνο η γυνή “εκτίσθη” για τον άνδρα (το διαβάζετε οι γυναίκες;).

Ο αγαπητός, από τους χριστιανούς, “Μέγας” Αθανάσιος, κατακεραυνώνει τους Έλληνες που είχαν εκτός από θεούς και θεές (αν είναι δυνατόν), καθώς είχε την γνώμη ότι με τις γυναίκες δεν μπορεί κανείς να αποφασίζει για υποθέσεις μαζί τους:

*καὶ εἴθε μέχρις ἀρρένων εἰστήκει τούτων ἡ εἰδωλομανία, καὶ μὴ εἰς θηλείας κατέφερον τὴν θείαν προσηγορίαν. καὶ γὰρ **καὶ γυναῖκας, ἅς οὐδὲ εἰς κοινὴν περὶ πραγμάτων συμβολίαν λαμβάνειν ἀσφαλές**, ταύτας τῆ τοῦ Θεοῦ τιμῆ θρησκεύουσι καὶ σέβουσιν.*

Η μετάφραση του έντονου κειμένου παραπάνω είναι: **“Γιατί και τις γυναίκες, με τις οποίες δεν είναι ασφαλές ούτε από κοινού να αποφασίζει κανείς για υποθέσεις...”** (Λόγος κατά Ελλήνων, 10).

Η περίφημη ισότητα πάει περίπατο. Επίσης, πάει περίπατο η γνωστή καραμέλα ότι οι “ειδωλόλατρες” Έλληνες είχαν την γυναίκα σε τραγική κατάσταση, αφού ακόμα και στο θείο υπήρχε ισάριθμη θηλυκή εκπροσώπηση.

Άραγε θα σωθεί καμιά γυναίκα όταν γίνει η Δευτέρα Παρουσία;

*εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. οὗτοί εἰσιν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γὰρ εἰσιν. οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ.*

(Αποκάλυψις, 14:3-4)

Η απάντηση είναι ΟΧΙ. Μόνο 144 χιλιάδες άρρενες παρθένοι Εβραίοι που δεν έχουν **μολυνθεί με γυναίκα**. Άλλο όμως ενδιαφέρον συμπέρασμα του χωρίου, είναι ότι η κάθε επαφή με την γυναίκα θεωρείται **μόλυνση**. Η διαδικασία της προϋπόθεσης της γέννησης, η επαφή του άνδρα και της γυναίκας που δημιουργεί αγάπη, ζωντάνια και ζωή, είναι μόλυνση για τους χριστιανούς.

Φυσικά, αν ρωτήσετε έναν κληρικό ή θεολόγο θα σας πει ότι όχι, “για τον Χριστιανισμό η γυναίκα είναι ίση με τον άνδρα” και θα αραδιάσει μερικά σχετικά ρητά κάποιων μεταγενέστερων καλογέρων, ή κάτι ασαφές σαν το προηγούμενο από τον Ιωάννη. Σίγουρα δεν θα σχολιάσει τα συγκεκριμένα ή θα σας πει: “Ξέρετε, άλλες εποχές άλλες καταστάσεις την εξύψωσε από τον βούρκο που ήταν, εδώ δεν εννοεί τον γάμο αλλά το σεξ” (λες και το σεξ δεν είναι μέσα στον γάμο) κλπ κλπ. Η συνηθέστερη ατάκα είναι αυτή που ο Χριστός τους βλέπει όλους ίσους και “αυτό” είναι η περίφημη “εξύψωση” που το λένε ξανά και ξανά μπας και το πιστέψουν και οι ίδιοι. Βέβαια τα ίδια είπε και ο Παύλος (“δεν υπάρχει άνδρας ή γυναίκα· όλοι στα μάτια του θεού είμαστε ίσοι”). Αλλά την πραγματική γνώμη του Παύλου ειδικά για την γυναίκα, την είδαμε πριν αρκετά καλά. Να άλλη μια του ιδίου:

*Γυνή έν ήσυχία μανθανέτω έν πάση ύποταγή· γυναικί δέ διδάσκειν ούκ έπιτρέπω, ούδέ αύθεντεϊν άνδρός, άλλ' εϊναι έν ήσυχία.*

*(Προς Τιμόθεον Α΄, 2:11-12)*

Μπορεί λοιπόν στα θεωρούμενα μάτια του Θεού όλοι να είναι “ίσοι”, αλλά στην κοινωνία που μας ενδιαφέρει, η γυναίκα οφείλει να έχει άλλη θέση, να μαθαίνει να υποτάσσεται με κάθε τρόπο στον άνδρα, να μην διδάσκει και να μην θέλει την κυριότητα αλλά “να κάθεται στα αυγά της”. Μετά από αυτό, τί νόημα έχει η θεωρούμενη “ισότητα” στα μάτια του Θεού που και σ’ αυτό όπως είδαμε είναι τελείως ασαφές, ενώ η δε Αποκάλυψη έχει άλλη γνώμη;

Θέλετε μήπως και την γνώμη του μεγάλου για τους χριστιανούς πατέρα, του Ιωάννη του Χρυσόστομου για την γυναίκα;

*Μή δη καταμαλάττωμεν ήμῶν τήν ίσχύν μηδè έκκόπτωμεν τὰ νεῦρα ταῖς τῶν γυναικῶν όμιλίαις. Καί γάρ ἄφατος καί πολλή ταῖς ψυχαῖς ήμῶν έντεῦθεν είσρεῖ κακία. [...] οὔτω δη καί **αὔται πάντας ὅσους ἂν λάβωσι, εύχειρώτους τῷ***

**διαβόλω ποιούσι**, μαλακωτέρους, θερμότερους, αναισχύντους, άνοήτους, άκροχόλους, θρασεΐς, άκαίρους, άγεννεΐς, άπηνεΐς, δουλοπρεπεΐς, άνελευθέρους, ίταμοὺς φλυάρους, και άπλῶς **πάντα τὰ γυναικεΐα πάθη τὰ διεφθαρμένα φέρουσαι εις τήν τούτων έναπομάττονται ψυχήν**. Άμήχανον οὖν τόν γυναιξί συνοικοῦντα μετὰ συμπαθείας τοσαύτης και ταΐς εκείνων έντρεφόμενον όμιλίαις, μη άγύρτην τινά εΐναι και άγοραΐον και συρφετώδη· κἂν γάρ φθέγγηται τι, πάντα άπό τῶν ίστῶν και τῶν έρίων φθέγγεται, τῆς γλώσσης αύτου **τῆ ποιότητι τῶν γυναικείων αναχρωσθείσης ρημάτων**· κἂν ποιῆ τι, μετὰ πολλῆς τουτο έργάζεται δουλοπρεπεΐας, πόρρω τῆς Χριστιανοΐς πρεπούσης έλευθερίας έαυτὸν άποικίσας , και πρὸς οὐδέν τῶν μεγάλων κατορθωμάτων γενόμενος χρήσιμος.

(ΕΚΛΟΓΑΙ: ΛΟΓΟΣ Δ΄, “ΠΕΡΙ ΝΗΣΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΩΦΡΟΣΥΝΗΣ”, 63.599 – MIGNÉ)

Δι’ οὐδέν γάρ ἡ συνοίκησις αύτη νενομοθέτηται, ἢ δι’ έρωτα και πόθον· έπει περίελε τουτο, και άνήρηται ἡ του πράγματος χρεία. **Τίς γάρ ἂν έλοιτο, άνήρ ὦν, ταύτης χωρὶς τῆς άνάγκης γυναικείας άνέχεσθαι τρυφῆς και ύβρεως και τῶν άλλων τῶν του γένους έλαττωμάτων εκείνου;** Διὰ τουτο και έξ άρχῆς ό Θεός τήν γυναΐκα **ταύτη καθώπλισε τῆ ίσχύϊ, είδῶς ότι σφόδρα εύκαταφρόνητος έσται, μη ταύτην έπαγομένη τήν άρχήν, και ότι οὐδεΐς ἂν έλοιτο αύτῆ συνοικῆσαι καθαρεύων έπιθυμίας.**

(“Προς τους έχοντας συνείσακτους”, 5 -σελ. 6)

[Επειδή η γλώσσα του Χρυσόστομου είναι αρκετά δύσκολη, μπορείτε να βρείτε την απόδοση εδώ.]

Για τον Ιησού, που όπως είπαμε, προτιμά την αγαμία, αλλά δεν απαγορεύει τον γάμο, είναι παντελώς απαράδεκτο το διαζύγιο, εκτός αν η γυναίκα μοιχεύσει:

Έρρέθη δέ, ‘Ός ἂν άπολύση τήν γυναΐκα αύτου, δότω αύτῆ άποστάσιον. 32 έγώ δέ λέγω ύμίν ότι πᾶς ό άπολύων τήν γυναΐκα αύτου παρεκτός λόγου πορνείας ποιεί αύτην μοιχευθῆναι, και ὃς έάν άπολελυμένην γαμήση μοιχᾶται.

(Κατά Ματθαίον, 5:31-32)

Τί πρέπει να κάνει η γυναίκα αν ο άνδρας της την δέρνει ή την απατά; Μα σύμφωνα με τον Κανόνα Θ΄ του Μ. Βασιλείου, πρέπει να υπομείνει, άσχετα αν αντίστοιχα ο απατημένος ανήρ μπορεί να την χωρίσει.

Επιτρέπεται το διαζύγιο; Όχι είπαμε, παρ' εκτός μοιχείας (της γυναίκας μόνο, αν μοιχός είναι ο άνδρας, η γυναίκα οφείλει να υπομένει).

Ο Κανών Δ΄ του Μ. Βασιλείου (Πηδάλιο σ. 479) κανονίζει τα του διαζυγίου που πρακτικά απαγορεύεται για την θρησκεία. Εδώ πρέπει να πω ότι η νεότερη Ορθόδοξη Εκκλησία έχει παρεκτραπεί από τις γραφές της (ευτυχώς) και δέχεται "κατ' οικονομίαν" (όπως λένε όταν κάνουν κάτι που δεν θέλουν, αλλά δεν μπορούν να κάνουν και αλλιώς), τρεις γάμους (άσχετα αν δεν τους θεωρεί ακριβώς γάμους και τους τρεις), σε αντίθεση με τον έναν και μοναδικό των καθολικών, που σε αυτό το σημείο φαίνονται πιο ορθόδοξοι από τους ορθόδοξους.

Στο "Ιερόν Πηδάλιον" έχουμε και άλλα μαργαριτάρια ισότητας: Όπως ότι απαγορεύεται στην γυναίκα να κουρεύεται ειδήλλως αναθεματίζεται. Αυτό καθώς και την γνώμη του Κοσμά του Αιτωλού ότι η γυναίκα είναι χειρότερη από τον Διάβολο ή του Ισαάκ του Σύρου μπορείτε να τα απολαύσετε μαζί με άλλα μαργαριτάρια νεώτερων πατέρων της Εκκλησίας σε αυτό το άρθρο με παρόμοιο θέμα.

Ας δούμε μόνο λίγο αναλυτικά την γνώμη του Κοσμά του Αιτωλού που απευθύνεται προς τους μοναχούς μεν, αλλά δείχνει την πραγματική νοοτροπία του Χριστιανισμού, για την οποία οι απολογητές έχουν γνώμη:

*Και να φεύγης τον κόσμον, μα περισσότερο την γυναίκα. Και όχι πάλιν να μισής την γυναίκα, διατί είναι πλάσμα Θεού, αλλά τα πάθη που ακολουθούν οι άνθρωποι. **Και αν τύχη και περάσης από ένα σοκκάκι και εις το ένα μέρος είνε η γυναίκα και εις το άλλο είνε ο Διάβολος, να μην αποπεράσης εκείθεν οπού είνε η γυναίκα, μόνον από εκεί όπου είναι ο Διάβολος, διατί κάνεις τον σταυρόν σου και φεύγει, μα η γυναίκα δεν φεύγει. Διδαχή Ζ' ενότητα "Μοναχικός Βίος"***

Το συμπέρασμα είναι προφανές, τα ιδεοληπτικά δαιμόνια, με ιδεοληπτικές

διαδικασίες, μπορείς να τα αποφύγεις, την πραγματικότητα όμως που είναι **η γυναίκα που είναι χειρότερη από τα δαιμόνια**, είναι αδύνατο, για αυτό απέφυγε τη πραγματικότητα και πήγαινε ξανα στην φαντασία που την ελέγχεις (ή νομίζεις ότι την ελέγχεις) καλύτερα.

Στον “Βίο του Αγίου Πορφυρίου” (κεφ. 76) διαβάζουμε ότι αφού είδε υποτίθεται ιδεοληπτικά οράματα και θαύματα και ο θεός του του είπε να καταστρέψει το Μαρνείο (ναός στη Γάζα, αφιερωμένος στον Κρητογενή Δία), μετά έβαλε όλες τις πλάκες από το Άδυτο του ναού που για τους Έλληνες ήταν Άβατο, σαν πλακόστρωτο στην πλατεία της νέας εκκλησίας που φυσικά έκτισε, με σκοπό να τα πατούν “*όχι μόνο άνδρες, αλλά και γυναίκες και σκύλοι και χοίροι και κνώδαλα (=αγρίμια ή χαμερπείς άνθρωποι)*”. Η αντιδιαστολή και η σειρά που τα αναφέρει είναι μάλλον χαρακτηριστικά.

Στο “Ιερόν Πηδάλιον” μια συλλογή εκκλησιαστικής και βυζαντινής νομοθεσίας του 1800, αναφέρει ότι κατά τον Γρηγόριο τον Θεολόγο “*Καί τόσο ή γυναίκα πρέπει νά ὑποφέρη τὸν ἄνδρα, κἄν ὑβρίζει, κἄν δέρνη αὐτήν, κἄν ἐξοδεύη τὴν προῖκα της, κἄν ὅτι ἄλλο τῆς κάμη, ὅσον καὶ ὁ ἄνδρας τὴν γυναῖκα, κἄν καὶ δαιμονίζεται!*” (ερμηνεία Κανόνος ΜΗ’, σελ. 61. εκδ. 1886).

Ο Κλήμης ο Αλεξανδρεύς στο “Παιδαγωγός Γ’” (9) μας λέει ότι: “*παραληπτέον δέ τὸ λουτρὸν ταῖς μὲν γυναιξὶ καθαριότητος ἔνεκεν καὶ ὑγείας, ὑγείας δὲ μόνον ἀνδράσι*”. Δηλαδή, οι γυναίκες είναι βρώμικες σε αντίθεση με τους άνδρες. Στον “Παιδαγωγό Β’” (2), να μην γυμνώνουν μέρη του σώματός τους γιατί έτσι αποσπούν την προσοχή των ανδρών και φυσικά να μην πίνουν κρασί. Γενικά, οι γυναίκες για τον Κλήμη δεν πρέπει να κάνουν οτιδήποτε ίσως φανεί ανάρμοστο, όπως να στολίζονται, να περπατάνε γυναικεία, να κουνούν τα μάτια τους, να κοιτούν περίεργα, να ντύνονται καλά κ.λπ. κ.λπ. -“Παιδαγωγός Γ’” (11). Επίσης οφείλουν να μην πολυβγαίνουν από το σπίτι, και να μην μιλάνε σε άγνωστους ή να είναι φλύαρες. Φυσικά δεν επιτρέπεται σε διαζευγμένη να την “πλησιάσει” άνδρας γιατί τότε είναι μοιχεία. Στη συνέχεια επαναλαμβάνει τις προτροπές του Λευιτικού (22-10 & 20-22) για θάνατο των μοιχών με λιθοβολισμό (“Στρωματείς Β’”, 23).

Άλλο ένα χριστιανικό κείμενο που οι ίδιοι απολογητές έχουν άποψη, είναι το “Κατά των πονηρών γυναικών” του Εφραίμ του Σύρου του Ε’. Αφού ψάξουν να βρουν ένα σωρό δικαιολογίες για να μας πουν ότι δεν είναι σίγουρο ότι είναι του Εφραίμ (λες και για όλα τα άλλα είναι σίγουροι), λένε ότι αναφέρεται μόνο στις πονηρές από

τις γυναίκες και όχι στις γυναίκες, που γενικά “είναι πονηρές” όπως θα καταλάβετε αν το διαβάσετε. Φυσικά μια ανάγνωση του κειμένου, δείχνει ξεκάθαρα την γνώμη του χριστιανού συγγραφέα περί γυναικών, αξίζει τον κόπο να διαβασθεί. Αφού απαριθμήσει όλα τα κακά του κόσμου που έγιναν εξαιτίας των γυναικών, μας λέει τι ακριβώς είναι η γυναίκα, όχι η “πονηρή γυνή” αλλά η “γυνή” σκέτο...

*Τί ἐστι γυνή; Ἐπὶ γῆς ναυάγιον, πηγὴ κακίας, θησαυρὸς ῥυπαρίας καὶ πονηρίας, θανατηφόρος συντυχία, ὀφθαλμῶν ὄλισθος, ψυχῶν ὄλεθρος, καρδίας λόγχη, νέων ἀπώλεια, σκῆπτρον ἄδου, κρημνώδης πόθος.*

*Τί ἐστι γυνή; Αἰτία Διαβόλου, ἀνάπαυσις Ὁφειως, Διαβόλου παραμυθία, ἀπαρηγόρητος ὀδύνη, ὑποκαιομένη κάμινος, σωζομένων σκάνδαλον, ἀθεράπευτος κακία, καθημερινὴ λέσχη, ξενοδοχεῖον ἀσώτων, ἐργαστήριον δαιμόνων.*

*Τί ἐστι γυνή; Φίλτρον πονηρίας, ἀναίσχυντον θηρίον, ἀκράτητος ὀρμῆ, ἀχαλίνωτον στόμα, μυστηρίων θρίαμβος, σκοτίαςὸδηγός, παραπτωμάτων διδάσκαλος, ἀπολαύσεως πονηρία, ἀκόρεστος ἐπιθυμία, κολάσεως αἰωνίου πρόξενος.*

*Τί ἐστι γυνή; Γῆϊνον φρόνημα, ἀνδρὸς ῥαθυμία, συγκοιμωμένη ἀκρασία, συνεγειρομένη μέριμνα, ἱματισμένη ἔχιδνα, αὐθαίρετος μάχη, καθημερινὴ ζημία, οἰκίας χειμῶν, ἀνδρὸς ναυάγιον, ἀνήμερον θηρίον, μοιχῶν καταγώγιον, ὄπλον Διαβόλου, ἐπιθυμητὴ λύσσα, παγκόσμιος θάνατος. Εἰκότως οὖν ἔλεγεν ὁ Σοφός· μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικός.*

Δεν ξέρω αν υπάρχει άλλο κείμενο τόσο υβριστικό και γυναικοφοβικό από αυτό το χριστιανικό κείμενο. Στο άρθρο “Η γυναίκα στην Αγία Γραφή”, υπάρχει πληθώρα χωρίων τόσο από την Παλαιά όσο και την Καινή Διαθήκη για να σχηματίσετε μια πιο ολοκληρωμένη άποψη.

## **Ο γάμος**

Ένα από τα συνήθη ψέματα που λέγονται από τους χριστιανούς, είναι ότι ο Ιησούς ευλόγησε τον γάμο, επειδή έκανε το “θαύμα” με το νερό στον γάμο της Κανά (Κατά Ιωάννην, 2:1-11). Βέβαια, στο συγκεκριμένο “θαύμα” που τελείως συμπτωματικά δεν αντιλήφθηκαν οι άλλοι ευαγγελιστές παρά μόνο ο Ιωάννης, δεν συμμετείχε καθόλου ο Ιησούς στον γάμο, ούτε τον ευλόγησε, ούτε ευλόγησε τους νεόνυμφους, ούτε καν ειπώθηκε κάτι περί ένωσης, αγάπης, αναγέννησης κ.λπ., παρά μόνο “έφτιαξε” κρασί για να μεθύσουν περισσότερο οι καλεσμένοι. Μάλλον ήταν το πιο βολικό “θαύμα” για έναν γάμο.

Ποιά ήταν η γνώμη του ίδιου του Ιησού για τον γάμο;

*...καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω.*

*(Κατά Ματθαῖον, 19:12)*

Το ιδανικό λοιπόν για τον Ιησού, είναι η παρθενία και οφείλει κάποιος, αν θέλει στα σίγουρα την “βασιλείαν των ουρανών” που τάζει ο Ιησούς στους πιστούς του, να αυτοευνουχιστεί (νοητικά ή πραγματικά, εσεῖς αποφασίζετε). Είναι προφανές λοιπόν ότι δεν πολυσυμπαθεί τον γάμο, αφού δεν συμπαθεί τα γεννητικά ὄργανα, που περιέργως πως σαν υποτιθέμενος θεός και κατασκευαστής του ανθρώπου, αυτός λένε ότι δημιούργησε. Ο γάμος περιλαμβάνει και την αγάπη των συζύγων και όπως ξέρουμε ο θεός των χριστιανών είναι ζηλωτής (ζηλιάρης δηλαδή), προσέξτε τι λέει ο υποτιθέμενος θεός της “αγάπης” και της “ειρήνης”:

*μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν. ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς, καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ. Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος...*

*(Κατά Ματθαῖον, 10:34-37)*

Μπορούν οι χριστιανοί να παρευρίσκονται σε έναν αλλόθρησκο γάμο φίλου ή

συγγενή; Εδώ, δεν έχω βρει κάτι σχετικό, άρα προφανώς και δεν απαγορεύεται. Απαγορεύεται σε μη χριστιανούς να παρευρίσκονται σε χριστιανικούς γάμους φίλων ή συγγενών; Ούτε αυτό φαίνεται να απαγορεύεται. Σήμερα που ο θρησκευτικός γάμος δεν έχει το μονοπώλιο, μπορούν οι χριστιανοί να παρευρίσκονται σε έναν τέτοιο γάμο φίλου ή συγγενή; Όχι, απαγορεύεται. (Αυτό σε σχέση και με τα προηγούμενα λέγεται κομπλεξισμός μιας σχέτας που νομίζει ότι έχει την πλειοψηφία).

Το χριστιανικό μυστήριο του γάμου, καθιερώθηκε τον 9ο αιώνα και έγινε και το μόνο υποχρεωτικό με βάση τη νομοθεσία του Βυζαντίου. Δηλαδή το να είναι μια πολιτική πράξη, και το να ευλογεί τον γάμο η Εκκλησία και να τον αναγάγει σε “μυστήριο”, όπως το λένε για να απαλύνουν όλα αυτά που είδαμε. Μέχρι τότε (τον 9ο αιώνα), ο γάμος ήταν απλά ανεκτός για τεκνοποιία, δεν ήταν πάντως καθιερωμένο μυστήριο, αλλά οι χριστιανοί μόλις παντρευόντουσαν πήγαιναν στην Εκκλησία για ευχές. Από τότε έγινε υποχρεωτικός και μόνος μέχρι πριν λίγα χρόνια, που επιτέλους καθιερώθηκε και ο πολιτικός γάμος. Μέχρι τον 9ο αιώνα, πουθενά δεν θα δείτε την λέξη “μυστήριο” για τον γάμο ειδικά στα κείμενα των Πατέρων.

Το χριστιανικό πρότυπο, φυσικά συνεχίζει και είναι πάντα η αγαμία και η “αγνεία”. Πώς εξηγείται άραγε αυτό; Μα με το μίσος που έχει η θρησκεία αυτή στις ορμές του σώματος, αυτές δηλαδή που είναι υπεύθυνες για την διατήρηση της ζωής.

*Λέγω δὲ πνεύματι περιπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε. ἢ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς· ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ἂ ἐὰν θέλητε ταῦτα ποιῆτε.*

*(Προς Γαλάτες, 5:16-17)*

Πώς θα γίνει όμως η διαιώνιση του είδους χωρίς την καθοδήγηση της σάρκας; Αυτό δεν μπορεί να γίνει, άρα και δεν μπορεί να απαγορευτεί ο γάμος. Ανέχεται λοιπόν ο Χριστιανισμός τον γάμο, αλλά το ιδανικό το ξεκαθαρίζει ο Παύλος:

*...καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἄπτεσθαι· διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἔχέτω, καὶ ἐκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἔχέτω. [...] θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἑμαυτόν· [...] **Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις,***

**καλὸν αὐτοῖς ἐστὶν ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ.** εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι. [...] Περὶ δὲ τῶν παρθένων (...) νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. δέδεσαι γυναικί; μὴ ζήτηί λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; **μὴ ζήτηί γυναῖκα·** ἐὰν δὲ καὶ γήμησ, οὐχ ἡμαρτες· καὶ ἐὰν γήμη ἢ παρθένος, οὐχ ἡμαρτε· θλίψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι· ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. [...] θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. **ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου,** πῶς ἀρέσει τῷ Κυρίῳ· ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί. μεμέρισται καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. **ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, ἵνα ᾗ ἅγια καὶ σώματι καὶ πνεύματι·** ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί. [...] **ὁ δὲ μὴ ἐγκαμίζων κρεῖσσον ποιεῖ.**

(Προς Κορινθίους Α', 7:1-40)

Πόσα πολλά λόγια, για να μας δείξει χωρίς να καταδικάσει τον γάμο ότι τελικά τον “καταδικάζει”, αφού δεν τον προτιμά και δεν τον προβάλλει (όπως και άλλοι Πατέρες που έχουν τον γάμο σε μικρή υπόληψη).

Το ιδανικό είναι η αγαμία και όχι ο γάμος, το τονίζει ο Παύλος, ο ίδιος ο Ιησούς, και το επιβεβαιώνει τέλος και η Αποκάλυψη, αφού η επαφή με την γυναίκα όπως είδαμε είναι “μόλυνση”. Όπως παρατηρεί κι ο Καρλχάινζ Ντέσνερ: “Επί δύο χιλιετίες η Εκκλησία -όσο και αν το αμφισβητεί- δεν δυσφήμησε μόνο τη γυναίκα αλλά και τον γάμο. Από τον άγιο Ιουστίνο μέχρι τον Τερτυλλιανό και τον Ωριγένη, ο ευνούχος έχει εγκωμιασθεί περισσότερο από τον σύζυγο. Σύμφωνα με τον διδάσκαλο της Εκκλησίας Ιερώνυμο, οι παντρεμένοι ζουν «όπως τα ζώα», με τη συνουσία δεν διαφέρουν «σε τίποτε από τα γουρούνια και τα άλογα ζώα». Σύμφωνα με τον διδάσκαλο της Εκκλησίας Αυγουστίνο, οι παντρεμένοι θα λάβουν χειρότερες θέσεις στον Παράδεισο, μόνον ο «γάμος του Ιωσήφ και της Μαρίας», δηλαδή η συμβίωση με πλήρη εγκράτεια, είναι ο «αληθινός γάμος» και το καλύτερο θα ήταν αν τα παιδιά «σπέρνονταν με το χέρι όπως τα σπυριά των δημητριακών»”.

Ο Γρηγόριος Νήσης (De virginitate, 14.1) μας λέει ούτε λίγο ούτε πολύ:

**Ἡ γὰρ σωματικὴ παιδοποιία -καὶ μηδεὶς δυσχεράνη τὸν λόγον- οὐ μᾶλλον ζωῆς ἀλλὰ θανάτου τοῖς ἀνθρώποις ἀφορμὴ γίνεται· ἀπὸ γὰρ**

*γενέσεως ἢ φθορά τὴν ἀρχὴν ἔχει, ἧς οἱ παυσάμενοι διὰ τῆς παρθενίας ἐν ἑαυτοῖς ἔστησαν τὴν τοῦ θανάτου περιγραφὴν.*

Αν θεωρητικά υπάρχει ένας τραγέλαφος, δηλαδή άλλα λένε τα κείμενά τους και άλλα λένε τώρα, σήμερα μιλώντας για την δήθεν ανύψωση της γυναίκας και για “ισότητα” ή και “ευλογία” του γάμου, ας δούμε τον πυρήνα της πίστης, αλλά και τις πράξεις τους μήπως βγει από εκεί κάτι πιο ξεκάθαρο...

### **Η ισότητα της γυναίκας στην πράξη από τον Χριστιανισμό**

Στην χριστιανική θεότητα με τα περίφημα 3 πρόσωπα, δεν υπάρχει θηλυκή εκπροσώπηση (για παράδειγμα, όπως και αναφέρθηκε ήδη, στο αρχαίο δωδεκάθεο στους 12 υπήρχαν 6 θεές, εδώ έχουμε στα 3 πρόσωπα 2 αρσενικά [Ο Ιεχωβάς και ο Ιησούς και ένα “ουδέτερο” το Άγιο Πνεύμα]).

Στην εκκλησιαστική ιεραρχία (την ορθόδοξη και καθολική τουλάχιστον) απαγορεύεται να υπάρχει θηλυκή εκπροσώπηση.

Στον ανώτερο κλήρο, επίσκοποι και αρχιμανδρίτες, δεν πρέπει να έχουν σχέση με γάμο (που είναι “μυστήριο”, μην το ξεχνάτε), ούτε φυσικά να έχουν “μολυνθεί” με θηλυκό. Φυσικά και οποιοσδήποτε φιλόδοξος ιερέας που θέλει να προσχωρήσει στον ανώτερο κλήρο, δεν πρέπει να “γνωρίζει” (με την βιβλική πάντα έννοια) ούτε και να είναι παντρεμένος με γυναίκα.

Στους 12 μαθητές του Ιησού δεν υπάρχει θηλυκή εκπροσώπηση.

Υπάρχουν κάποιες γυναίκες που αναφέρονται στα Ευαγγέλια στον ευρύτερο περίγυρο του Χριστού, αλλά η δράση τους δεν δείχνει καμιά αλλαγή από την δράση των αντίστοιχων γυναικών της εποχής.

Υποτίθεται από τα κείμενα ότι ο Ιησούς ευλόγησε και θεράπευσε κάποιες πόρνες, αλλά δεν έχει να κάνει σε τίποτα με το φύλο, αφού υποτίθεται αντίστοιχα έκανε και σε άντρες αμαρτωλούς· **το ότι δεν αγνόησε τις γυναίκες και ασχολήθηκε και με κάποιες από αυτές, δεν σημαίνει απαραίτητα ότι τις βλέπει και ισότιμες.** Άλλωστε και ο πατέρας του ο Γιαχβέ είχε ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον για πόρνες, όπως την Ραάβ, που είναι και η μόνη που γλύτωσε από την γενοκτονία (που έγινε με “αγάπη”) της Ιεριχούς (Ιησούς του Ναυή, 6:23).

Στην εκκλησία, η μόνη θηλυκή εργασία είναι το άναμμα κεριών και οι γυναίκες πιστές, παραδοσιακά και για αιώνες, μέχρι πριν λίγες δεκαετίες ακόμα,

παρακολουθούσαν τοποθετημένες σε ξεχωριστή περιοχή, **στον “γυναικωνίτη”**, να βλέπουν, αλλά να μην τις βλέπουν οι άνδρες (μέχρι πριν λίγες δεκαετίες μάλιστα ίσχυε αυτό και στην Αθήνα).

Μέσα στο Άγιο Βήμα, στον πιο εσωτερικό χώρο της εκκλησίας, απαγορεύεται ρητά η είσοδος γυναίκας.

Η λατρεία της Παναγίας είναι πολύ μεταγενέστερη κατά 4-6 αιώνες από τότε που γεννήθηκε ο Χριστιανισμός και προσπάθησε να καλύψει την έλλειψη θηλυκού στοιχείου στην πίστη αυτή.

Η Μαρία, η μάνα του Χριστού αν και γέννησε υποτίθεται θεό, δεν έχει σχέση με την θεότητα και η παρουσία της στα Ευαγγέλια και στους πρώτους Πατέρες είναι η ελάχιστη δυνατή.

Η γυναίκα ενοχοποιείται ακόμα και για την έμμηνη ρύση· απαγορεύεται να μπει σε ναό, ή να κοινωνήσει με την αιτιολογία ότι τις μέρες ειδικά αυτές, είναι βρώμικη. (Εδώ πρέπει να αναφερθεί ότι και στα αρχαία ιερά συνέβαινε αυτό, αλλά σαν παρερμηνεία άλλης λογικής, την λογική του αίματος, κανείς που ήταν υπαίτιος αιματοχυσίας δεν μπορούσε να μπει, χωρίς πρώτα να εξαγνιστεί). Βέβαια, ανεξάρτητα αν ήταν ή όχι παλιά δοξασία, είναι τραγελαφικό η γυναίκα την στιγμή που τα σωματικά της συμπτώματα εκείνα που αποδεικνύουν την γονιμότητα, ο φορέας γέννησης και αναγέννησης της κοινωνίας, εκείνη ειδικά την στιγμή, να αποκλείεται από τον θεό των χριστιανών ή το ιερατείο του ως μολυσμένη.

Υπάρχουν περιοχές που η Εκκλησία και οι καλόγεροι νομίζουν ότι είναι χωράφι τους και απαγορεύεται η θηλυκή παρουσία για να μην “μολυνθούν” βλέποντάς τες. Ειδικά στην χερσόνησο του Άθω, μια έκταση 332,5 τ.χλμ, επί ελληνικού εδάφους (“ελληνική δημοκρατία” λέγεται η χώρα μας), απαγορεύεται να υπάρχει οτιδήποτε το θηλυκό· για τον λόγο αυτό και για να δικαιολογηθούν οι γυναικοφοβικοί καλόγεροι, κατ’ ευφημισμόν το λένε και “περιβόλι της Παναγίας”.

Στην “αιρετική” Δύση, εμφανίζονται αμέσως με την Αναγέννηση (ακόμα και νωρίτερα από αυτή) γυναίκες λογοτέχνιδες (κάθε μορφής, πεζογράφοι, ποιήτριες, θεατρικοί συγγραφείς), ζωγράφοι, μουσικοί. Από τον 16ο-17ο αιώνα, έχουμε ανάπτυξη της γυναικείας εργατικής δύναμης. Από τον 18ο αιώνα, οι γυναίκες που γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση δεν ανήκουν μόνο στην αριστοκρατία. Στα 1800, η μία στις τρεις Γαλλίδες και περισσότερες από το 1/3 ακόμα Αγγλίδες Γερμανίδες και Ολλανδέζες, γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση, ενώ το ποσοστό για τους άνδρες

είναι τα 2/3 αντίστοιχα. Το 1711 η εφημερίδα Spectator αναφερόταν και σε γυναικείο κοινό, κάτι που ακολούθησαν και άλλα έντυπα. Μετά τον Διαφωτισμό, τίθεται επί τάπητος και το θέμα της ψήφου και της ισότητας. (O. Hufton, "Ιστορία των γυναικών στην Ευρώπη").

Στην ορθόδοξη Ανατολή, η κατάσταση άρχισε να αλλάζει με την πάροδο αιώνων που δείχνει και πόσο πίσω μας έχει φέρει αυτή η οπισθοδρομική σχέση της Ορθοδοξίας, που ακόμα λύνει και δένει στη χώρα μας.

Υπάρχει άραγε κανείς που θεωρεί μετά από όλα αυτά, ότι ο Χριστιανισμός και ειδικά η Ορθοδοξία, βλέπει την γυναίκα ίση, όπως μας λένε, με τον άνδρα; Δεν κατέχεται αυτή η θρησκεία από ρατσισμό (ως προς το φύλο) και γυναικοφοβία; Δεν είναι πλέον προφανές το διπλό μήνυμα που στέλνει συνέχεια στην κοινωνία, τόσο με έργα όσο και με λόγια; Δεν αντιφάσκει η πράξη τους και τα ιερά τους κείμενα με τα ωραία σύγχρονα λόγια περί "ισότητας" και "ανάδειξής" της από τον "προγενέστερο βούρκο" όπως μας λένε χωρίς ντροπή;

**Φιλίστωρ**